

URZĄD PATENTOWY

B411 3/00

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIS PATENTOWY

Nr 20277.

Kl. 15 i, 3/02.

Marta Kinowa - Kühnowa
(Łódź, Polska)
i Wacław Smulski
(Tomaszów Mazowiecki, Polska).

Przyrząd do ręcznego księgowania i kalkowania.

Patent dodatkowy do patentu Nr 20276.

Zgłoszono 14 stycznia 1932 r.

Udzielono 25 czerwca 1934 r.

Najdłuższy czas trwania patentu do 25 czerwca 1949 r.

Przedmiotem niniejszego wynalazku jest odmiana przyrządu do ręcznego księgowania i kalkowania według patentu Nr 20276.

Na załączonym rysunku przedstawiono przykład wykonania przyrządu według wynalazku.

Fig. 1 przedstawia widok przyrządu z góry, fig. 2 — przekrój według linii I — I na fig. 1, fig. 3 — przekrój według linii II — II na fig. 1, fig. 4 — przekrój według linii III — III na fig. 1, fig. 5 — przekrój według linii IV — IV na fig. 1, fig. 6 — przekrój według linii V — V na fig. 1, fig.

7 — widok przyrządu z dołu, fig. 8 — przekrój według linii VII — VII na fig. 7, fig. 9 — przekrój według linii VI — VI na fig. 1, a fig. 10 i fig. 11 przedstawiają widoki z boku i z góry zacisku do kalki.

Na podstawie 1 są osadzone szyny 2 i 3, wyposażone w czopy 4, które wchodzą w otwory, wykonane w podstawie. Mechanizm przyrządu jest umieszczony przesuwnie na szynach 2, 3, zaopatrzonych w tym celu w rowki 5, w których toczą się kółka 6, osadzone obrotowo na czopach, przymocowanych do boków 7, 8 ramy.

Do boku 9 ramy są przymocowane zęb-

nice 11, 12 zapomocą śrub 13, które przechodzą przez podłużne wykroje, wykonane w zębnicy 12 i są wkręcone w zębnicę 11 i bok 9 ramy, wskutek czego zębница 11 jest połączona sztywno z bokiem 9 ramy, natomiast zębница 12 może się przesuwać. Przesuwna zębница 12 (fig. 8) jest ryglowana zapomocą zapadki 15, natomiast zapadka 14, będąca pod działaniem sprężyny 18, służy jako opór na zębnicy 11. Obie zapadki 14 i 15 są wykonane w kształcie dźwigni i osadzone obrotowo na czopie 16, umocowanym na wskaźniku wierszowym 17. Sprężyna 18 przyciska zapadki do zębnic i jest osadzona na czopie 19, umocowanym na wskaźniku 17. Przesuwna zębница 12 znajduje się pod działaniem sprężyny 20, przeciwdziałającej jej przesuwaniu, i jest połączona z dźwignią 21, zakończoną uchwytem 21' i osadzoną obrotowo na czopie 36, przymocowanym do boku 7 ramy wskaźnika.

Do wskaźnika wierszowego 17, osadzonego przesuwnie na boku 9 ramy, jest przymocowany płaski pręt 25 z przypojoną do niego nakrętką 26, w którą jest wkręcona śruba 23 z nasadzoną na nią wskazówką 24. Wskazówka 24 może być obracana na śrubie 23, natomiast nie może przesuwać się wzdłuż tej ostatniej. Zapomocą pokręcania śruby 23 osiąga się przesuwanie i dokładne ustawienie wskazówki 24. Śruba 23 jest wyposażona w główkę 27 oraz nakrętkę 28, zapomocą której ustalone jest położenie wskazówki 24.

Za przesunięciem uchwyty 21' wskazówki 24 ząb 14" zapadki 14 opiera się o zębnicę 11, zębница zaś 12 w tym samym czasie ulega przesunięciu; wówczas ząb 15" zapadki 15 wpada we wręb zębnicy 12 i przy ruchu powrotnym tej ostatniej pociąga za sobą wskaźnik 17 wraz ze wskazówką 24. Liczba zębów zębnic 11 i 12 jest jednakowa, natomiast istnieje nieznaczna różnica w ustawieniu zębnic, co umożliwia wpadanie zębów 14" i 15" zapadek 14 i 15 we

wręby tych zębnic. Przed zapisaniem wiersza należy nacisnąć uchwyt 21'; wskazówka 24 przesuwa się wtedy, wskazując wiersz następny. Po naciśnięciu ramion 14', 15' zapadek 14, 15 wskaźnik wierszowy może być przesuwany wzdłuż zębnic do góry.

W wykrojach boku 10 ramy umieszczone są zaciski 29, służące do umocowania kalki i wykonane w kształcie dźwigni. Zaciski 29 są wyposażone w nieokrągłe tarcze, osadzone obrotowo na czopach 30, przymocowanych do boku 10 ramy. Przy obracaniu zacisków 29 tarcze ich napinają płaskie sprężyny 31, przymocowane do spodu boku 10 ramy, i przyciskają kalkę, założoną pod wystający brzeg 32 boku 10, do stronicy książki, umieszczonej na podstawie 1 i przyciśniętej szynami 2 i 3, których czopy 4 przechodzą przez otwory, wykonane w stronicach książki.

Ponad bokiem 10 ramy jest umieszczony pręt 33, osadzony obrotowo na bokach 7, 8 ramy i wyposażony w czopy 40 (fig. 7), które wchodzi w podłużne wykroje 41, wykonane w boku 10 ramy, i które znajdują się pod działaniem sprężyn 42, przeciwdziałających ich przesuwaniu się. Pręt 33 jest połączony zapomocą nitów 34 z listwą 35 w ten sposób, że pomiędzy prętem i listwą utworzona jest szczelina, w której mieszczą się wyżej opisane zaciski 29, których obrót w kierunku, zwalniającym sprężyny 31, jest ograniczony zapomocą nitów 34.

Arkusze kontowy lub formularz zostaje umieszczony na występującej części 32 boku 10 ramy, do której przylega dolna krawędź listwy 35, zaciskająca założony arkusz. Listwa 35 jest podnoszona wskutek naciśnięcia rączki 38, przymocowanej do pręta 33, i jest utrzymywana w tem położeniu zapomocą zasuwki 39, przymocowanej przesuwnie do boku 8 ramy. W tym celu należy wychylić dźwignię 21 i w lukę, utworzoną wskutek przesunięcia się zębnicy 12, wsunąć zasuwkę 39. Po założeniu arku-

sza kontowego należy zasuwkę 39 przesunąć w jej pierwotne położenie, a wówczas pręt 33 oraz listwa 35 pod działaniem sprężyn 42 wracają również do pierwotnego położenia i arkusz kontowy zostaje zaciśnięty pomiędzy listwą 35 i wystającą częścią 32 boku 10 ramy.

Do listwy 35 jest przynitowana ukośnie płytką 37 (fig. 1 i 9), przylegająca do ramienia 22 dźwigni 21, wskutek czego przy wychylaniu dźwigni 21 listwa 35 podnosi się i arkusz kontowy może być wyjęty podczas przesuwania się wskaźnika wierszowego.

W przyrządzie według wynalazku do księgowania i kalkowania można używać wąskiego pasa kalki zamiast całego arkusza. Do tego celu służy zacisk, przedstawiony na fig. 10 i 11. Zacisk składa się z uchwyty 43, z przylutowanej do niego odpowiednio wykrojonej blachy 44, zaopatrzonej w sprężyny 45, pod które jest zakładany pas kalki, i z zastawki 46, zapomocą których zaciska się założoną kalkę. Uchwyt 43 służy do osadzania zacisku na wskaźniku wierszowym 17 i jest zaopatrzony w śrubę 47 i sprężynę, zapomocą której zacisk jest umocowywany na wskaźniku i zabezpieczony przed przesunięciem.

W razie zastosowania kalki dwukolorowej można jednocześnie obsłużyć obydwie pozycje każdego konta księgi, znacząc pozycje „Winien” przez czarną kalkę, a pozycję „Ma” przez czerwoną.

Szyna 2 posiada na całej swej długości wykrój wpustowy, w którym jest osadzona przesuwnie szyna 49, zaopatrzona w otwory 50, obok których umieszczone są liczby, odpowiadające numerom kont księgi, przy czem liczby górne odpowiadają pozycjom buchalteryjnym „Winien” każdego konta, a liczby dolne — pozycjom „Ma” każdego konta. Do boku 7 ramy jest przylutowane gniazdko 51 (fig. 3), w którym jest osadzony przesuwnie zatrzymowy czop 52, połączony z ramieniem dźwigni 53, której dru-

gie ramię 53^{*} wspiera się na sworzniu 54, zaopatrzonym w główkę 55. Czop 52 znajduje się pod działaniem sprężyny 56, wypychającej go z gniazdko 51 nazewnątrz. W czasie posuwania wskaźnika wzdłuż szyn 2, 3 czop zatrzymowy 52 zapada w otwory 50 szyny 49. W razie naciśnięcia główki 55 sworznia 54 czop 52 zwalnia wskaźnik wierszowy, który wówczas może być przesunięty do właściwego otworu w celu zapisania pozycji buchalteryjnych w odpowiednim koncie księgi.

Szyna 2 jest zaopatrzona w śrubę 57, osadzoną obrotowo w nakładce 59, przynitowanej do szyny. Śruba 57 jest wkręcona w nakrętkę 58, przypojoną do spodu szyny 49; śruba ta jest zabezpieczona w nakładce 59 z jednej strony przetyczką 60, a z drugiej strony — rozszerzoną częścią 57^{*}. W razie obracania śruby 57 szyna 49 przesuwają się wraz ze wskaźnikiem wierszowym, w którym jest zaciśnięty arkusz kontowy, dzięki czemu można arkusz kontowy ustawić tak, ażeby linje, ograniczające poszczególne konta arkusza i księgi, nakrywały się.

Szyna 49 wyposażona jest w opornik 48, ograniczający możność przesuwania się wskaźnika.

Podstawa 1 posiada urządzenie, służące do przesuwania umieszczonej na niej księgi i umożliwiające takie ustawienie tej ostatniej, aby poziome linje wierszowe księgi i arkusza kontowego nakrywały się. W wykroju podstawy 1 umieszczona jest nakrętka 61 z przypojonym czopem 62, przechodzącym przez podłużny wykrój 63 w podstawie oraz przez otwory, wykonane w stronicach księgi. W nakrętkę 61 jest wkręcona śruba 64, osadzona obrotowo w nakładce 65 i zabezpieczona z jednej strony zatyczką, a z drugiej — główką, podobnie jak śruba 57. W razie obracania śruby 64 nakrętka 61 i czop 62 przesuwają się, wskutek czego księga, której stronicy są osadzone na czopach 62, ulega odpowiedniemu przesunięciu. Podstawa 1 jest zaopatrzona

w dwa wyżej opisane urządzenia, umieszczone na obydwóch końcach długiego boku podstawy, pod szyną 3, w której są wykonane wgłębienia 66, odpowiadające czopom 62.

Śruba 67 służy do zabezpieczania czopa 62.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Przyrząd do ręcznego księgowania i kalkowania według patentu Nr 20276, znamienny tem, że mechanizm przyrządu jest umieszczony przesuwnie na szynach (2, 3), osadzonych na podstawie (1) przyrządu i wyposażonych w rowki (5), w których toczą się kółka (6) mechanizmu przyrządu, przyczem w szynie (2) jest osadzona przesuwnie szyna (49), zaopatrzona w otwory (50), w które zapada czop zatrzymowy (52), wskutek czego możliwe jest ustawienie arkusza kontowego tak, ażeby jego konta nakrywały się z kontami księgi.

2. Przyrząd według zastrz. 1, znamienny tem, że w wykrojach podstawy (1) osadzone są przesuwnie czopy (62), które przechodzą przez otwory w stronicach księgi i których przesuwanie umożliwia ustawianie księgi w ten sposób, aby jej poziome wiersze nakrywały się z wierszami arkusza kontowego.

3. Przyrząd według zastrz. 1 i 2, znamienny tem, że rama wskaźnika wierszowego jest wyposażona w zasuwkę (39), służącą do ryglowania podniesionej listwy

(35), będącej pod działaniem sprężyn (42) i przyciskającej arkusz kontowy lub formularz do boku ramy wskaźnika wierszowego.

4. Przyrząd według zastrz. 1 — 3, znamienny tem, że w boku (10) ramy wykonane są wykroje, w których umieszczone są zaciski (29), przyciskające kalkę do stronicy księgi, zaciśniętej między szynami (2, 3) i podstawą (1) przyrządu.

5. Przyrząd według zastrz. 1 — 4, znamienny tem, że do listwy (35), przyciskającej arkusz kontowy lub formularz do boku ramy wskaźnika wierszowego, jest przynitowana ukośnie płytką (37), przylegająca do ramienia dźwigni (21), wskutek czego wychylenie tej dźwigni powoduje przesunięcie wskazówki (24) i podniesienie listwy (35).

6. Przyrząd według zastrz. 1 — 5, znamienny tem, że jest wyposażony w rozłączny zacisk do kalki zwykłej względnie kalki o dwóch barwach, przyczem zacisk ten składa się z uchwytu (43), osadzonego na wskaźniku wierszowym, oraz z odpowiednio wykrojonej blachy, zaopatrzonej w sprężyny (45), pod które zakładane są kalki, oraz w zastawki (46), zapomocą których założone kalki są zaciskane.

Marta Kinowa-Kühnowa.

Wacław Smulski.

Zastępca: Inż. M. Zmigryder,
rzecznik patentowy.

